

กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)
ณ จังหวัดระยองและจังหวัดจันทบุรี วันที่ 10-11 กรกฎาคม 2566

10 กรกฎาคม 2566

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECI) จังหวัดระยอง
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

11 กรกฎาคม 2566

สวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9 จังหวัดจันทบุรี
วิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ จังหวัดจันทบุรี

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) จังหวัดระยอง

EECi เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมแห่งใหม่บนพื้นที่ EEC
มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในวังจันทร์วัลเลย์ จังหวัดระยอง

เป้าหมายสำคัญ: ยกระดับและพัฒนาอุตสาหกรรมเดิม สร้างอุตสาหกรรมใหม่
ควบคู่กับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจน
นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการขับเคลื่อน EECi จังหวัดระยอง

- ได้รับการออกแบบให้เป็นระบบนิเวศนวัตกรรมชั้นนำ (Innovation Ecosystem)
โดยมีโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมชั้นนำ สำหรับการวิเคราะห์ ทดสอบและการขยายผล
ห้องปฏิบัติการวิจัยของภาครัฐและเอกชน ศูนย์วิจัยของบริษัทเอกชนไทยและบริษัท
ข้ามชาติ หน่วยบ่มเพาะเทคโนโลยีชั้นนำและนักลงทุน และผู้ประกอบการขนาดกลาง
และขนาดเล็ก รวมทั้งผู้ให้บริการเทคโนโลยีที่มาจัดตั้งบริษัทและทำงานร่วมกันในพื้นที่
- เน้นพัฒนาอุตสาหกรรมพุ่งเป้า 5 ด้าน (นวัตกรรมการเกษตร / เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ /
ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ / การขนส่งสมัยใหม่ /
และเครื่องมือการแพทย์)
- เน้นแนวทางการดำเนินงานใน 3 ด้าน ได้แก่ การร่วมสร้างมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตร
ร่วมสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรม และร่วมพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคต
- การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ EECi จังหวัดระยอง เน้นการมีส่วนร่วม
ของผู้เกี่ยวข้อง และเน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยเฉพาะให้กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิ
จากหน่วยงานภายนอกเป็นกรรมการหรือคณะทำงานในการตรวจสอบโครงการ
หรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเปิดเผยและโปร่งใส

ประเด็นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- สศช. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินโครงการ EECi จังหวัดระยอง
- งบประมาณในการดำเนินงานของ EECi วงเงินสูง เนื่องจากแต่ละโครงการ/กิจกรรมจัดว่าเป็น
Megaproject จึงต้องจัดลำดับในการดำเนินการและดูตามความเหมาะสมของเวลาเครือข่าย
- รูปแบบการถ่ายทอดผลงานวิจัยที่ดำเนินการส่งเสริมโดย EECi เป็นตัวกลางในการจัดเวทีพบปะ
พูดคุยระหว่างผู้ประกอบการและผู้แทนภาคส่วนต่างๆ

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECI) จ.จันทบุรี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

ก่อตั้งตามพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า “... ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรมหรือพื้นที่สาธารณประโยชน์เพื่อจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเช่นเดียวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนให้เป็นศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล...” (วันที่ 30 ธันวาคม 2524)

แนวทางการขับเคลื่อน

- **แนวคิด :** ตั้งแต่ปี 2525 เกิดศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ให้เป็นหน่วยงานศึกษาสาธิต และการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล โดยวิธีการผสมผสานความรู้อันหลากหลายของแต่ละหน่วยงานเพื่อวางแผนพัฒนาการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมและยั่งยืนตลอดไป
- **การดำเนินการ :** การบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่ง **จากนภา ผ่านภวฯ สู่มหานที** ได้แก่ (1) ศึกษาและวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (2) ดำเนินการก่อสร้างและพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (3) ศึกษา วิจัย ฝึกปฏิบัติ จำลอง และฝึกอบรมอาชีพ (4) สาธิต เผยแพร่ ขยายผลสู่เกษตรกร

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ความร่วมมือของหน่วยงานแต่ละภาคส่วน ภาคีต่างๆ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด
- สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงสืบสานต่อยอดพัฒนา ติดตามประเมินผลการดำเนิน โครงการในศูนย์ศึกษาฯ อย่างต่อเนื่อง
- ความแน่วแน่และตั้งใจในการน้อมนำพระราชดำริสู่ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ศึกษาฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

สวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9 จังหวัดจันทบุรี

การจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9 เพื่อฟื้นฟูป่าชายเลนที่เคยถูกบุกรุกให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มแหล่งอาศัย แหล่งวางไข่ และแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำในป่าชายเลนอันเป็นแหล่งอาหาร และแหล่งรายได้ที่สำคัญแก่ชุมชนชายฝั่ง

แนวทางการขับเคลื่อนสวนพฤกษศาสตร์ฯ

- แนวคิด : น้อมนำพระราชดำริในรัชกาลที่ 9 สู่ปฏิบัติ
- คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้จัดทำ**โครงการพลิกฟื้นคืนป่าชายเลนสู่ธรรมชาติ** เพื่อเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 9 เนื่องในวโรกาสมหามงคลเถลิงถวัลราชสมบัติครบ 70 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน 2559 และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ ในวันที่ 12 สิงหาคม 2559

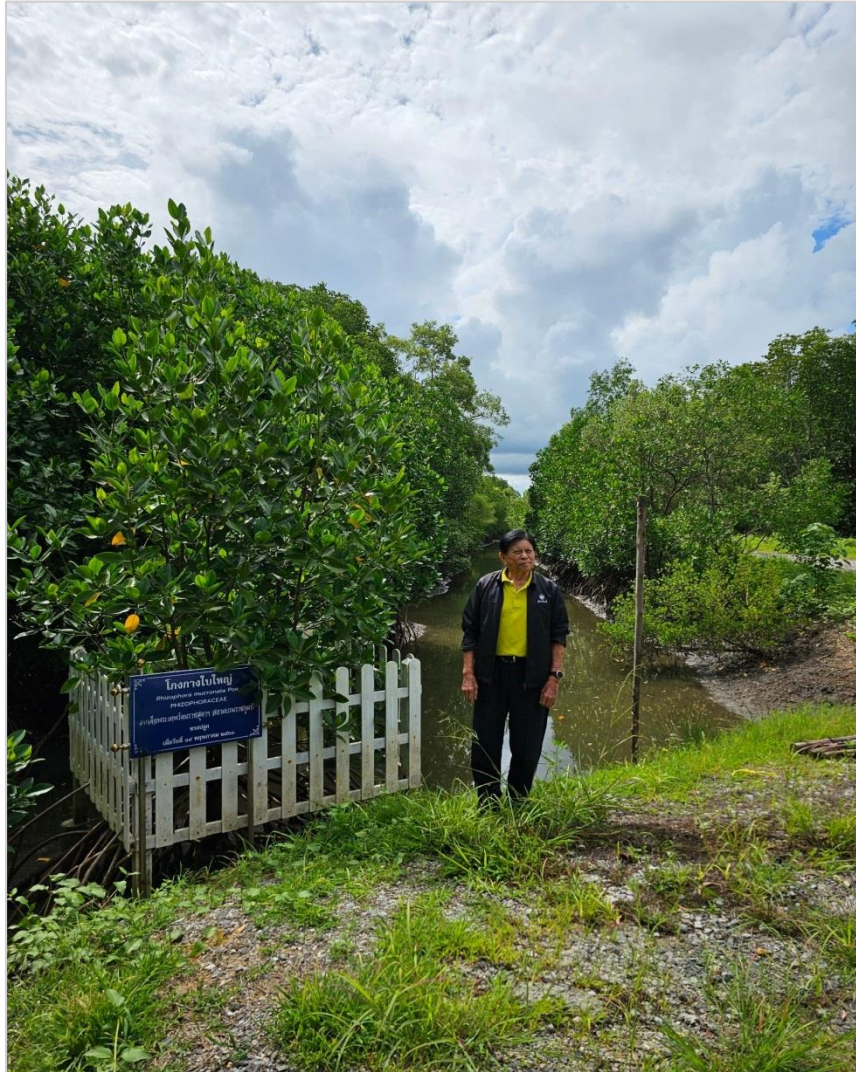
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในโครงการดังกล่าว เพื่อมุ่งน้อมนำพระราชดำริและพระราชดำริสู่ปฏิบัติให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม
- ความสำคัญของสวนพฤกษศาสตร์ฯ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมจัดแสดงพรรณไม้ป่าชายเลนจากพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของโลกและเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้ในทางพฤกษศาสตร์ ทั้งในและต่างประเทศ

พระราชดำรัสพระราชทานเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2534 ความตอนหนึ่งว่า “...ป่าชายเลนมีประโยชน์ต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชายฝั่งทะเลและอ่าวไทย แต่ปัจจุบันป่าชายเลนของประเทศไทยเรากำลังถูกบุกรุก และถูกทำลายลงไปโดยผู้แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน จึงควรหาทางป้องกันอนุรักษ์ และขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะต้นโกงกางเป็นไม้ป่าชายเลนที่แปลก และขยายพันธุ์ได้ค่อนข้างยาก เพราะต้องอาศัยระบบน้ำขึ้นน้ำลงในการเติบโตด้วย จึงขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คือ กรมป่าไม้ กรมประมง กรมชลประทาน และกรมอุทกศาสตร์ร่วมกันหาพื้นที่ที่เหมาะสม ในการทดลองขยายพันธุ์โกงกางและปลูกสร้างป่าชายเลนกันต่อไป...”

สวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9 จังหวัดจันทบุรี

วิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ จ.จันทบุรี

ตั้งอยู่พื้นที่ตำบลคลองน้ำเค็ม อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยมี นางวัลลีย์ ใจเย็น เป็น ประธานวิสาหกิจฯ

ความเป็นมา

- การกำหนดราคาสินค้าเกษตรของเกษตรกรผู้ผลิตจะขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง ซึ่งถ้าความต้องการซื้อสูงราคาก็จะสูง แต่ถ้าผลผลิตออกมามาก ความต้องการซื้อน้อยราคาจะตก ปัญหานี้จะเกิดแทบทุกปี สมาชิกจึงหันมาปรึกษากันเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน
เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ คือ การพึ่งตนเอง ผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มจึงควรนำไปแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
- สมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนผลไม้ ในขณะที่ผลไม้มีราคาถูก ทำให้สมาชิกในกลุ่มมองหาทางออกในการแก้ไขปัญหา โดยเล็งเห็นถึงวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น และสมาชิกทุกคนในกลุ่มมี คือ สวนผลไม้ ทางกลุ่มจึงมีแนวคิดที่จะนำผลไม้ที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า โดยผลิตภัณฑ์แต่ละอย่างของกลุ่ม จะมีความเป็นเอกลักษณ์ มุ่งเน้นเป็นอาหารกรอบแห้ง รับประทานได้สะดวกสบายขึ้น

แนวทางบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บริหารและดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการและมีการกำหนดกฎระเบียบ หรือข้อตกลง ข้อบังคับการอยู่ร่วมกันไว้อย่างชัดเจน เน้นความซื่อสัตย์ ร่วมมือร่วมใจ บนหลักคิด/ความคิดริเริ่ม ใช้หลัก “การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ / สร้างมูลค่าเพิ่มจากฐานทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น” โดยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกจากหน่วยงานภาครัฐและมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในกลุ่ม ทัศนคติการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักการพึ่งตนเอง
- การใช้วัตถุดิบในชุมชนทำให้เกิดความคุ้มค่า และทำให้ต้นทุนการผลิตสามารถควบคุมได้
- การมีแหล่งตลาดใหญ่ที่สนับสนุนและรองรับสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผลิต
- การนำนวัตกรรมเข้ามาผสมผสานในกระบวนการผลิต ทำให้มีเอกลักษณ์ในผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อจำหน่ายโดยใช้ตราสินค้า **คุณยายยกกำลัง 2**

วิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ จังหวัดจันทบุรี

BACK UP

1. ความรู้และแนวคิดที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในภาพรวม

1.1.1 การเป็นผู้ประสานงานกลางระหว่างภาครัฐและภาคีในพื้นที่ โดยมีภารกิจและพัฒนางานองค์ความรู้เป็นฐานการขับเคลื่อน

- EECI ได้รับการออกแบบให้เป็นระบบนิเวศนวัตกรรมชั้นนำ (Innovation Ecosystem) ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการจัดเวทีพบปะพูดคุยระหว่างผู้ประกอบการ ตัวแทนภาคอุตสาหกรรม ตัวแทนภาคการเกษตร หรือกลุ่มนักวิชาการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเหล่านั้นหารือ รับคำปรึกษา แสดงความต้องการ หรืออื่นๆ จนนำไปสู่ข้อสรุปด้านความต้องการเพื่อการพัฒนาผลผลิต หรืออื่นๆ ซึ่ง EECi จะเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมความร่วมมือระหว่างกันต่อไป โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ การเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และเน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยเฉพาะให้กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกเป็นกรรมการหรือคณะทำงานในการตรวจสอบโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเปิดเผยและโปร่งใส
- การจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9 เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและเป็นสถาบันแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการด้านพฤกษศาสตร์ ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูป่าชายเลนที่เคยถูกบุกรุกให้กลับมา มีความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มแหล่งอาศัย แหล่งวางไข่ และแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำในป่าชายเลนอันเป็นแหล่งอาหารและแหล่งรายได้ที่สำคัญแก่ชุมชนชายฝั่งศูนย์ศึกษาอ่าวคุ้งกระเบน
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ น้อมนำแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ปฏิบัติ โดยเป็นหน่วยงานศึกษาวิจัย และการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล โดยวิธีการผสมผสานความรู้อันหลากหลายของแต่ละหน่วยงานเพื่อวางแผนพัฒนาการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมและยั่งยืนตลอดไป

1.1.2 วิถีชีวิตพอเพียง เป็นวิถีชีวิตบนหลักคุณธรรมและการแก้ปัญหาชุมชน

ดังเช่น วิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ จังหวัดจันทบุรี ที่มุ่งแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ผันแปร และขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง โดย ใช้หลัก “การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ / สร้างมูลค่าเพิ่มจากฐานทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น” โดยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกจากหน่วยงานภาครัฐและมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์และสามัคคี บริหารในรูปแบบคณะกรรมการที่มีคุณธรรมและร่วมมือร่วมใจกัน

2. ประสบการณ์ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับ

1. ได้เปิดโลกทัศน์และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้รับรู้ความคืบหน้าในการดำเนินโครงการต่างๆ อาทิ EECi วิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็ม และได้รับฟังประสบการณ์/แนวการพัฒนาในพื้นที่เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน การขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลแผนหรือนโยบายสู่ปฏิบัติจริง
2. ได้รับฟังประสบการณ์จากผู้บริหารที่ตั้งใจถ่ายทอดความรู้และแนวคิดสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับงานหลัก สศช.
3. ได้พัฒนาสัมพันธภาพที่ดีกับเจ้าหน้าที่ระหว่างสายงาน และได้เรียนรู้จากประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้บริหาร สศช. ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

1. ผู้จัดควรขยายเวลาการจัดกิจกรรมเป็น 3 วัน (2 คืน) เนื่องจากใช้เวลาในการเดินทางมาก (1 ใน 4 ของเวลาที่จัดกิจกรรมทั้งหมด)
2. ควรจัดกิจกรรมในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องและขยายไปยังกลุ่มเป้าหมายกลุ่มอื่นๆ เนื่องจากเป็นประโยชน์และได้รับฟังความรู้จากผู้บริหารและบุคลากรต่างวัย

(รายละเอียดการจัดกิจกรรมฯ ปรากฏที่ <https://rb.gy/kbgf8>)

การประเมินผลจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต ศสช. (STRONG NESDC)
ณ จังหวัดระยองและจังหวัดจันทบุรี

➔ ผลการประเมินการจัดหลักสูตรในภาพรวม

จากการประมวลความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามทั้งหมด
28 คน จากผู้เข้าร่วมทั้งหมด 30 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ดังนี้

1. ความพึงพอใจในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใจมาก (ร้อยละ 96.42)
2. การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 88.66)
3. ความคุ้มค่าต่อองค์กรจากการจัดหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 94.64)

➔ ความรู้และแนวคิดที่ได้รับในภาพรวม

1. ได้รับองค์ความรู้และข้อเสนอแนะต่างๆ ในลักษณะ Active-Learning จากผู้บริหารที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานต่อไป มีการถาม-ตอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม สร้างการตระหนักรู้ การมีส่วนร่วม เครือข่ายในการทำงาน และละลายพฤติกรรม
2. ได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประเด็นการพัฒนากับนักพัฒนาตัวจริงในพื้นที่ และเห็นผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้นจริง